
Søker

Institusjonsopplysninger

Institusjonsnavn Lier bibliotek

Institusjonens e-postadresse alkr@lier.kommune.no

Postadresse Postboks 128

Postnummer 3401

Poststed Lier

Institusjonens leder

Fornavn Aleksander

Etternavn Kristung

Telefon 92 400 864

E-post alkr@lier.kommune.no

Er institusjonens leder kontaktperson for
prosjektet? Ja

Søknadstype

Velg søknadstype

Søknadstype Innsatsområder

Innsatsområder

- Nye samarbeidsformer
- FNs bærekraftsmål og bibliotek

Prosjekt

Beskriv prosjektet

Prosjekttittel

Res Bibliotheca

Mål

Lier bibliotek skal ta en aktiv rolle som samfunnsutvikler i Lier ved å skape møteplasser som fremmer fellesskap, lokaldemokratisk engasjement og som bidrar positivt til helsefremmende lokalsamfunn. Lier bibliotek skal fylle ambisjonen som demokratihus på en synlig og overbevisende måte.

Delmål er:

- lære og bruke metoder ved hjelp av to workshoper og få innsikt i lokalsamfunnene i Lier ved en brukerundersøkelse.
 - bruke metodene aktivt i programmering, tjenesteutvikling og som modell for hele biblioteket.
 - bidra til kommuneplanens målsetninger om trygge lokalsamfunn som legger til rette for god folkehelse, og tilhørighet til bygda, der kommunen blant annet skal ivareta sin lokaldemokratiske rolle, og bruke prosesser som inspirerer til medvirkning og dialog.
 - gi innbyggerne anledninger til å delta i direkte demokratiske prosesser med politikere og administrasjon.
 - delta i internasjonale nettverk med bibliotek som arbeider med samme metoder for å møte felles utfordringer.
-

Prosjektbeskrivelse

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Lier bibliotek har tidligere gjennomført prosjektet "Fiskene som slår røtter" (2020–2022) med støtte fra Nasjonalbiblioteket innen innsatsområdet FNs bærekraftsmål. Da samarbeidet biblioteket med kunstnerteamet TWAPS om å bygge et laboratorium med akvaponi i bibliotekets drivhus. Barn og ungdom engasjerte seg i bygging av systemet samt vedlikehold. Mandagsklubben var et sosialt sted for barn og unge der de kunne lære om bærekraftsmålene, og de kunne medvirke aktivt. Erfaringen var at biblioteket ble noe mer enn boksamlingene, det ble et sted hvor kunnskap ble skapt i fellesskap, et bibliotek der boken kommer i form av et frø. Prosjektet fikk betydelig internasjonal oppmerksomhet iom at den ble nominert til IFLAs Green Library Award i 2022.

Høsten 2023 startet vi opp prosjektet Vogna. Dette er helt konkret en campingvogn kjøpt inn av biblioteket som skal kjøres rundt i kommunen og formidle hva et moderne bibliotek er, hente inspirasjon og innspill til hvordan våre innbyggere ønsker å bruke biblioteket og for å skape aktivitet rundt om i lokalsamfunnene. Vogna skal ved hjelp av barn og unge gjøres om til et lett gjenkjennelig kjøretøy, og ha store transformasjonsmuligheter for å endre form og funksjoner. Vogna vil være en viktig ressurs for dette prosjektet som et mobilt laboratorium for samskaping.

Vi har fått gode tilbakemeldinger fra biblioteksbrukere, fra deltakerne og deres foreldre. Samtidig har vi lært at vår biblioteksmodell ikke kan forenes så lett med slike prosjekt. Vår nåværende modell er

lite fleksibel og lener seg sterkt mot en katedral tankegang, hvor biblioteker skal være en stille service institusjon for brukere som oppsøker oss. Prosjektet Res Bibliotheca skal gi en varig og systemisk forandring av vår nåværende biblioteksmodell og gi oss mulighet til å nå målene våre til å bli en aktiv deltaker i Liers lokalsamfunn.

Vi ønsker derfor å knytte Res Bibliotheca til vogna, og spille videre på erfaringene fra det partisipatoriske arbeidet i mandagsklubben. Prosjektet er dermed spesielt rettet mot bærekraftsmål 10: mindre ulikskap og bærekraftsmål 11: bærekraftige byer og lokalsamfunn.

NYE SAMARBEIDSFORMER

Demokratiets utfordringer går på tvers av landegrensene, og som et alternativ til den ujevne maktbalansen mellom nord og sør har vi valgt å innhente ekspertise fra sør. Vi har latt oss inspirere av spanske Raúl Oliván sitt LAAAB prosjekt og under den 11. Kongressen for biblioteker fikk vi til en intensjonsavtale med gründer av BoostYourThinking Susana Silvestre fra Portugal.

Med hennes bidrag i design thinking metoden tuftet på empati og aktiv lytting, utviklingen av et nytt kortspill, vogna som mobilt laboratorium, og et tverrfaglig team bestående av bibliotekarer, kunstnere, og representanter fra innbyggere og politikken, kombinerer Lier bibliotek kjente byggesteiner for å bygge et innovativt prosjekt. Prosjektet er insisterende i læringsprosessen. Der andre samskapingsprosjekter har vært enkeltstående, er dette nyskapende i ambisjonen å endre hvordan bibliotekets arbeidsmetoder for å bli et innovativt og samskapende bibliotek .

Viken fylkesbibliotek deltar i referansegruppen og som deltaker i workshopene. Som regional utviklingsaktør spiller fylkesbiblioteket en viktig rolle som brobygger i å koble interesserte bibliotek og aktører til Res Bibliotheca.

STRATEGISK FORANKRING

I Nasjonal bibliotekstrategi (2020-2023) slås det fast at bibliotekene er demokratihus som "utgjør en viktig demokratisk infrastruktur og er en grunnstamme i demokratiet ved å være relevante kulturarenaer, læringsarenaer og møteplasser". Det pekes på en utfordring at demokratiet ikke kan tas for gitt. Det som var relevante tjenester i går, svarer ikke nødvendigvis på morgendagens utfordringer. Demokratiet er under press i det digitale informasjonsamfunnet som utfordrer den offentlige samtalen. Globale teknologiselskaper påvirker brukernes informasjonsfeed med ekkokamre og digitale filterbobler, mens statlige aktører driver påvirkningskampanjer med falske nyheter og spredning av desinformasjon for å fremme sine interesser.

Lokalt ser vi til kommuneplanens samfunnsdel som har tilhørighet til bygda som et innsatsområde. Kommunen skal blant annet ivareta sin lokaldemokratiske rolle og bruke prosesser som inspirerer til medvirkning og dialog. Som et bibliotek i region Viken styrer vi også etter fylkesbiblioteket temastrategi, som sier at bibliotekene i Viken deltar i bærekraftig utvikling av samfunnet. Bibliotekets rolle er blant annet å styrke lokaldemokratiet, være samskaper og utvikler i lokalsamfunnet. Res Bibliotheca tar sikte på å bygge biblioteket som en aktiv arena som fremmer demokratiske

ferdigheter hos innbyggere, og som tilrettelegger biblioteket som arena for aktive demokratiske prosesser. Lier bibliotek får verktøy til å stimulere til engasjement og deltakelse, også for innbyggere som vanligvis ikke deltar i demokratiet.

LIGNENDE PROSJEKT

Vi er inspirert av arbeidet med samskaping for folkebibliotek som har vært i gang fra 2018 i regi av Innlandet fylkesbibliotek, og som lever videre som e-læringskurs på bibliotekutvikling.no. Vi har særlig festet oss i innsikten at samskaping er en effektiv metode for å utvikle lokale fellesskap. Vi tenker at ved å bruke tilknyttede metoder kan vi vri innholdet til å møte demokratiutfordringene, og ensomhet og utenforskap, som kommunen har forpliktet seg til med helsefremmende lokalsamfunn.

Utover samskaping for folkebibliotek, er vi inspirert av følgende initiativ: Prosjekt Demokratihus ved Hol bibliotek (2022), Demokratibussen (2021) et samarbeid mellom Viken fylkesbibliotek og Østfold Internasjonale Teater, for å styrke engasjementet i lokalsamfunnet. Aarhus bibliotek (siden 2016) med prosjektet Global Service Jam.

Å fylle biblioteket som demokratihus med overbevisende praksis er aktuelt etter at mange bibliotek gjennomførte debatter og arrangementer i forbindelse med valgøsten 2023. Vår påstand er at demokratiet er avhengig av aktivitet for å være velfungerende, og samskapingsverksteder er metoden vi ønsker å bruke for å skape aktivitet.

OPPFØLGING OG ERFARINGSUTVEKSLING

Vi ønsker å bruke metodene fra workshopene inn i den daglige driften av biblioteket vårt og forandre Lier bibliotek til et laboratorium for innovasjon og samskaping.

Med trening og praksis i metodene i design thinking og visuell thinking med deltakende prosessverktøy som fellesskapskartlegging, fokusgrupper, verdenskafe og Citizen Labs, ønsker vi å formidle metodene og våre erfaringer til bibliotek som selv står i startgropen av en forandringsprosess. Det kan være spesielt aktuelt for andre mellomstore bibliotek, som har samme ressursbakgrunn som Lier. Formidlingen kan følges opp gjennom utgivelse av en roughguide som henvender seg til innbyggere, politikere og biblioteker, eventuelt en håndbok om demokratiutvikling med Res Bibliotheca.

Dessuten vil vi, som del av prosjektet Res Bibliotheca, være med å utvikle et kunnskapsspill om kreativ samskaping som vi i fellesskap med Susana Silvestre ønsker å prøve ut hos oss i Lier. Spillet vil så kunne distribueres i norsk versjon ut til andre biblioteker. Vi vil også koble oss på Global Service Jam hvor man på under 48 timer skal utvikle prototyper av nye bibliotektilbud, produkter og initiativer. Se www.globaljams.org.

Prosjektet kan etter avslutning videreutvikles i nettverket med Susana Silvestre: deltakelse i Erasmus pluss, og Kreativ Europa.

Framdriftsplan

Prosjektet er

Ettårig

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse

WORKSHOP I og II

I 2024 består Res Bibliotheca av to workshops og én undersøkelse som samtidig introduserer prosjektet "Vogna" til Liers befolkning. Den første workshopen ønskes gjennomført i mars 2024. Med Susana Silvestre som workshopleder og Anne-Britt Rage som prosjektleder vil vi sette sammen en fokusgruppe som består av følgende: Lier bibliotekets ansatte, 1 representant fra fylkesbiblioteket, 1 representant fra Drammens biblioteket, 2 ungdommer fra ungdomsrådet, 2 fra flerkulturelt råd, 1 fra Lier kommune helse og omsorg, 2 representanter fra næringslivet, 1 fra fjordbykontoret og 2 kunstnere fra kunstnergruppen TWAPS for følgende:

Workshop I, første steg: Designtenkning for biblioteker vil være den første opplæringen, fordi det er viktig å trene deltakerne til å utvikle analytisk og kritisk tenkning, og å være forberedt på å finne innovative løsninger, gjennom analyse av ulike perspektiver til våre innbyggere og partnere. Denne metodikken fungerer i flere stadier, for utvikling av empati, problem-definisjon og ide-sanking til prototyping og testing.

Workshop I, andre steg: Introduksjon av visuell tenkning, fordi det er et godt verktøy for å organisere tanker, kommunisere med empati, huske, fokusere og stimulere refleksjon og kreativitet. Det er også et sterkt verktøy å bruke i deltakende prosesser.

Workshop I, tredje steg: Det siste steget i første workshopen handler om å introdusere deltakende prosessverktøy som fellesskapskartlegging, fokusgrupper, verdens kafé og Citizen Labs. Det vil være praktiske økter for å lære å strukturere og bruke disse verktøyene.

Fokusgruppen er satt sammen slik at vi allerede fra starten av Res Bibliotheca åpner prosjektet opp for deler av Liers ressursområder. I dette prosjektet er det viktig at vi får med oss ungdom og det flerkulturelle Lier.

LIERBIBLIOTEKSUNDERSØKELSE

April/mai og juni 2023 vil vi jobbe med en Lierbiblioteksundersøkelse, en fellesskapskartlegging, hvor vi reiser rundt med vår campingvogn og gjennomfører en kvantitativ undersøkelse om befolkningens holdning og ønsker i forhold til biblioteket. Den kvantitative undersøkelsen vi suppleres med mulighet

til å ytre seg fritt om ønsker og tanker rundt utviklingen av Lier bibliotek.

Undersøkelsen vil ingå som en premissleverandør i workshop II. Hvorfor vi valgte en kvantitativ undersøkelse er at vi ønsket å lage grafer og tabeller som kan visualisere tendenser i besvarelsene. Den kvantitative delen av undersøkelsen vil inngå som fortelling i workshop II.

WORKSHOP II - ønskes avholdt i september 2024

I den andre workshopen skal vi sette ut i livet det vi lærte fra den første workshopen. Vi vil organisere en World Café med samfunnet. Det vil være nødvendig å bestemme hvem som skal inviteres (tidligere kartlagt på workshop 1), sende invitasjonene og definere dag, tid og sted for World Café. Vi bør invitere mellom 20 og 25 personer fra miljøet, der Susana Silvestre og deltakerne tilrettelegger, skriver og evt. tegner hovedideene. Dette etterfølges av dataanalyse og organisering av klynger.

I den andre uken av workshop 2 vil to eller tre ideer bli valgt ut for å implementere et innbyggerlaboratorium med disse og andre deltakerne.

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.03.2024
Til dato	30.09.2024

Beskrivelse

World Café I
Vi starter en ny aktivitetsperiode etter workshop I og II med å evaluere prosjektet. Deretter organiserer vi en World Café med samfunnet. Nye personer fra miljøet blir valgt og nå er det Anne-Britt Rage og deltakerne som tilrettelegger, skriver og evt. tegner hovedideen. Dette etterfølges av dataanalyse og organisering av klynger.

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.10.2024
Til dato	01.03.2025

Beskrivelse

World Café og Vogna - fusion

I løpet av dette året starter vi enda flere World Caféer og satser på en fokus på bruk av VOGNA. Hvor VOGNA tidligere ble brukt til en undersøkelse, vil vi nå frigjøre dens kreative potensialet. Her vil det i samarbeid og godt hjulpet av verktøyene som vi har fått tidligere (design thinking/visual thinking/storytelling) bli laget prosjekter med og rundt VOGNA. Marte Bergsland vil ha hovedansvar for dette prosjektet og inngå i et tverrfaglige samarbeid med kunstnergruppen TWAPS.

Samskapning betyr at man ikke kan lage en konkret prosjektbeskrivelse, men befolkningen i Lier bestemmer retningen som prosjektene tar til det beste for Lier. Kunstnergruppen TWAPS har lang erfaring i stedsspesifikke prosjekter.. En del av prosjektet er god dokumentasjon gjennom foto, video og tekst.

Formidling

Gjennom metoden design thinking vil vi, i samarbeid med deltakerne, jobbe fram en rough guide og en demokrati håndbok. Disse små bøkene skal formidle den prosessen som deltakerne og Lier biblioteket har vært gjennom og distribueres til kommunen, politikere og Norges bibliotek. Bøkene og foredling av prosjekt via bilder og fortellinger vil gjøres tilgjengelig.

Aktivitetsperiode

Fra dato

02.03.2025

Andre opplysninger

Andre opplysninger/kommentarer om framdrifts-/aktivitetsplan

Budsjett

1. prosjektår

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket

485 000

Andre inntekter 1. prosjektår

Beskrivelse	Egenfinansiering
Beløp	350 000
Beskrivelse	Andre tilskudd
Beløp	40 000
Inntekter totalt 1. prosjektår:	875 000
Utgifter 1. prosjektår	
Beskrivelse	Honorar prosjektleder Res Bibliotheca
Beløp	160 000
Beskrivelse	Lønn prosjektleder Vogna
Beløp	150 000
Beskrivelse	Honorar workshopleder Susana Silvestre
Beløp	180 000
Beskrivelse	Opphold, diett og reise
Beløp	45 000

Beskrivelse	Hospitality gjennomføring av workshop
-------------	---------------------------------------

Beløp	10 000
-------	--------

Beskrivelse	Materialer
-------------	------------

Beløp	30 000
-------	--------

Beskrivelse	Vikarer i biblioteket under workshopene
-------------	---

Beløp	200 000
-------	---------

Beskrivelse	Gjennomføring av world café
-------------	-----------------------------

Beløp	20 000
-------	--------

Beskrivelse	Trykk av publiseringer
-------------	------------------------

Beløp	30 000
-------	--------

Beskrivelse	Formidling av metoden til andre bibliotek
-------------	---

Beløp	40 000
-------	--------

Beskrivelse	Markedsføring
-------------	---------------

Beløp	10 000
-------	--------

Utgifter totalt 1. prosjektår: 875 000

Totalt

0

Samarbeidspartnere

Har du samarbeidspartner(e)? Ja

Navn Susana Silvestre

Beskriv samarbeidet

Tidligere direktør for kommunale biblioteker i Lisboa, Portugal (2010-2021), som nå jobber hovedsaklig som mentor i offentlige biblioteker og trener innen områdene Design Thinking, Visual Thinking og Storytelling – kommunikasjonskraft for biblioteker. Hun jobber innenfor området deliberativt og deltakende demokrati, nemlig i folkebiblioteker, for å fremme deltakende prosesser gjennom aktiv involvering av innbyggere, for å bygge mer sammenhengende og inkluderende samfunn. Hun er grunnleggeren av opplæringsprogrammet BoostYourThinking og har bakgrunn fra forskning med Public Libraries 2030 og EU-kommisjonens kompetansesenter for deltakende og deliberativt demokrati (CC-DEMOS), ledet av Joint Research Center (JRC) i Brussel.

Susana Silvestre vil lede de to første workshopene som gir en bred innføring i hennes arbeidsmetoder og en praktisk utprøvsdel som gir et godt grunnlag for evaluering av workshopene. Hun tar med seg et kommunikasjonsspill som hun har utarbeidet og som er helt nytt. Hun vil teste det på oss og vil frigi spillet for oversetting og distribuering. Hun vil dessuten være en del av teamet som jobber med oss på EU søknader i framtiden.

Navn Anne-Britt Rage

Beskriv samarbeidet

Anne-Britt Rage er en samfunnsengasjert konseptkunstner (siden 1996), idéhistoriker (BA ved UiO) og statsviter (MA siden 2010) med bakgrunn fra Fredsforskningsinstituttet PRIO og Stellenbosch Universitetet i Sør-Afrika. Hun har jobbet for The Center for the Study of Violence and Reconciliation (CSVR) for å skape bevissthet om og dele kunnskap og funn fra forskning rundt transitional justice (overgangsrettferdighet), direkte intervensjoner og interaksjon med samfunn som er berørt av vold. Hun har vært verge for enslige mindreårige asylsøkere og jobbet for Introduksjonssenter i Drammen med temakurs for voksne flyktninger. Hun jobber med partisipatoriske kunstprosjekter senest med en internasjonal og tverrfaglig kunstnergruppe TWAPS som også har samarbeidet med Lier bibliotek om The Green Library Project, som ble nominert for IFLAs Green Library Award 2022. Hun har bakgrunn i kunstnerstyrte gallerier og jobber dessuten med prosjekter som fokuserer på postkolonialisme, fremmedfrykt, migrasjon og feminisme.

Anne-Britt Rage er allerede involvert i søknadsskrivingen av Res Bibliotheca og vil bli prosjektleder for dette prosjektet. Hennes erfaring fra prosjektledelse av partisipatoriske kunstneriske prosjekter vil gi Res Bibliotheca et godt grunnlag for å lykkes. Rage har dessuten erfaring fra arbeid med ungdom og det flerkulturelle Norge, to grupper vi i særdeleshet ønsker å inkludere i dette prosjektet. Hun tar med seg TWAPS - et tverrfaglig kunstnerisk team som er trent til å jobbe stedsspesifikt, hvor metoden deres er å komme til utvalgte steder hvor de skaper prosjekter ved å respondere, lytte og jobbe fram et kunstnerisk arbeid utifra de gitte forutsetningene et sted gir. Gruppen består av en landbruksingeniør, en soundscaper og to billedkunstnere. TWAPS vil delta i workshopene og samtidig vil de engasjeres i arbeidet med vogna og den transformasjonen den skal gå gjennom.

Navn

Viken fylkesbibliotek (Fra 2024: Fylkesbiblioteket i Akershus, Buskerud og Østfold)

Beskriv samarbeidet

Fylkesbiblioteket deltar i referansegruppen og som deltaker i workshopene. Som regional utviklingsaktør spiller fylkesbiblioteket en viktig rolle som brobygger i å koble interesserte bibliotek og aktører til prosjektet.

Vedlegg

Last opp vedlegg

- [Lier Green Library@pamplona side 1.png](#)
 - [Lier Green Library@pamplona side 2.png](#)
-

Sammendrag og innsending